

LIV

27. årgang | **Nr. 2** | Maj 2024 | Medlemsblad for Retten til Liv

Løs problemet med
OMSORG - IKKE ABORT

TEMA

ÅNDSFRIHED OG ABORTKAMP

4

Abortforbud og
religionsfrihed

8

Foredrag
fra års-
mødet 2024

14

UNG
Retten til Liv

MEDLEMSKAB AF RETTEN TIL LIV

Årskontingent:

Enkelt-medlem kr. 150,-

Ægtepar kr. 250,-

Studerende og unge under 18 år kr. 75,-

Giro: +1-923-8417

Netbank Handelsbanken: 7625 1359220

MobilePay: 86916

REDAKTION OG PRODUKTION

Jonathan Oehlenschläger Rasmussen, Vibe

Ryberg Holm, Kerstin Hoffmann og Ellen

Højlund Wibe (redaktør)

Design og layout: Freehand

Tryk: Øko-Tryk

Oplag: 2.000 stk.

ISSN: 1902-4967

SEKRETARIATET

Landssekretær Ellen Højlund Wibe

Grejsdalsvej 430, 7100 Vejle

47 52 44 84 | ellen@rettentilliv.dk

UNGE

Ungdomssekretærer Kristina Kristensen,

kristina@rettentilliv.dk og Ingeborg Hermann

Kristoffersen, ingeborg@rettentilliv.dk

ABORTLINIEN

Abortlinieleder Marianne Jørgensen

91 89 04 83 | leder@abortlinien.dk

Telefonrådgivning: 48 39 48 48,

åben hver dag mellem kl. 19.00 og 22.00

Brevkasse: www.abortlinien.dk/brevkasse

Mailrådgivning: post@abortlinien.dk

www.abortlinien.dk

KOMMUNIKATION/WEB

Kommunikationssekretær Kerstin Hoffmann

25 77 67 57 | web@rettentilliv.dk

www.rettentilliv.dk

ØKONOMI

Regnskabsfører Jes Møller Dideriksen

93 92 44 63 | regnskab@rettentilliv.dk

BESTYRELSE

Formand: Kristoffer Dahl, efterskolelærer

Næstformand: Thomas Larsen, lærer

Kasserer: Jørn Blohm Knudsen,

generalsekretær i Mission Afrika

Pauline Balaban, stud.jur.

Karina Borch Andersen, socialrådgiver

Isak Holm, sognepræst

Margit Donslund, EUD underviser

FORSIDEFOTO

Fra Retten til Livs optag i København juni 2018 med appellen *Red en mere*. Foto: Kerstin Hoffmann.

LEDER

ETISK RÅD I UMULIG BALANCEGANG

Vi har åndsfrihed nok til, at man kan antyde, at Downs-piger er mindre værd end Turner-piger. Det tyder det i hvert fald på, når man lytter til Etisk Råd. De udtaler sig igen om abort. Sidst ønskede de abortgrænsen hævet, nu vil de sætte grænser for fosterdiagnostik. Et flertal i rådet ønsker et udvalg til at beslutte "... hvad er alvorligt, og hvad er ikke alvorligt," som Leif Vestergaard Pedersen, formand for Etisk Råd, siger.

Så Downs Syndrom er alvorligt, må vi antage. Ingen i Etisk Råd taler om at stoppe med screeninger for det. Vi kan åbenbart have tillid til kvindens valg der. De fleste får jo en abort ved mistanken om Downs.

Men ifølge Leif Vestergaard Pedersen så lever piger med særlige kromosomforandringer, f.eks. Turner-piger, på mange måder helt normale liv. Men mange af dem aborteres efter diagnosen. Så her kan vi måske ikke have så meget tillid til kvindens dømmekraft?

Etisk Råd vil have tillid til kvinderne. Men man vil også sige, at noget viden er bedre at handle på end anden viden. Nogle aborter er altså mere passende end andre.

Hvad Etisk Råd ikke tager alvorligt, er, at de her vurderinger vil sende et signal fra samfundet til kvinden. Når man vil tjekke for Downs, siger man, at Downs er "alvorligt". Altså: Uønsket. Imens vil det, vi ikke tester for, signalere til kvinden: Det går an.

I Retten til Liv ser vi det som et åbenlyst absurd ekspertvælde, der skal trække streger i sandet imellem ligeværdige liv. Selv fristes jeg til at se Etisk Råds udspil som et ønske om at sætte grænser for vores egen gudløshed. Et lille samvittighedspip. Men det er nok bare en ny nuance af vores overtro på os selv. Vi kan vurdere, hvem der skal tages "alvorligt".

Lad os bede for et muligt udvalg. At deres samvittigheder må blive rørt, så de ser, at ethvert menneskeliv er alvor. Bed også om, at der fortsat må være åndsfrihed nok i vores land til at påpege det.

Kristoffer Dahl,
gymnasielærer og formand
for Retten til Liv |

Flertal stemte for abort som basal rettighed i EU

Et beslutningsforslag om at iværksætte et arbejde, der skal indskrive "fri, informeret, fuld og universel adgang til sikker og lovlig abort" i EU-charterets artikel 3, blev stemt igennem med stort flertal den 11. april i EU-parlamentet, 336 for og 163 imod.

Formanden for One of Us, som Retten til Liv er en del af, Marina Casini, udtalte i den forbindelse:

Det er dybt bekymrende at være vidne til, hvordan Europa-Parlamentet prioriterer radikaliserede politiske dagsordener over de grundlæggende rettigheder og værdier, der understøtter vores samfund. Denne resolution ignorerer ikke kun menneskelivets værdighed, men underminerer også medlemsstaternes suverænitet.

One of Us minder dog om, at beslutningsforslaget ikke er bindende, og at der i øvrigt ikke findes noget

internationalt menneskerettighedsinstrument, der anerkender en grundlæggende ret til abort.

Kommunikationssekretær i Retten til Liv, Kerstin Hoffmann, påpeger, at afstemningen mest af alt nok skal ses som progressive europaparlamentsmedlemmers forsøg på at styrke deres position ved det kommende EU-valg.

Skriv til *din* EU-kandidat og start en dialog, der viser, hvad *du* finder vigtigt i dette spørgsmål. | -ehw

Vil du være med i RETTEN TIL LIVS FORBØNSRING?

Et nyt initiativ har set dagens lys, hvor SMS bliver brugt som redskab til en forbønssring for de ufødte.

Vi ønsker at sætte fokus på bønnens kraft som det allervigtigste redskab i vores arbejde, fordi Ham, vi beder til, har al magt, og uden Gud kan vi dybest set intet! Bønnen er vores livline til Gud. Retten til Liv er ikke i knæ, men vi er på knæ, og det gør hele forskellen!

SÅDAN GØR DU:

Tilmeld dig via QR-koden her på siden. Eller via hjemmesiden. Eller skriv direkte til landssekretæren med dit navn og telefonnummer. Så vil du en gang om ugen modtage en sms på din mobil med et aktuelt forbønsemne. Du kan selvfølgelig til hver en tid framelde dig igen. | -ehw

Er **abortforbud** i konflikt

med religionsfriheden?

Flere og flere røster i USA hævder, at abortforbud er et brud på religionsfriheden, og argumentet er særligt blevet udbredt, efter at abort ikke længere er en konstitueret ret. Denne artikel går i clinch med argumentationen.

Af Jonathan Haahr Oehlenschläger, stud.theol.

PÅSTAND: ABORTFORBUD UNDERTRYKKER ANDRES RELIGIØSE RETTIGHEDER

Abortforbud er et brud på religionsfriheden. Den påstand er blevet hævdet flere gange efter vedtagelsen af Dobbs v. Jackson, der i 2022 annullerede Roe v. Wade, og dermed overlod det til hver enkelt stat selv at lovgive om abort.

Påstanden består især af to argumenter. For det første, at den påstand, at livet begynder ved undfangelsen, er et specifikt religiøst – typisk konservativt, kristent – synspunkt, der ikke hævdes af alle, heller ikke af alle religiøse traditioner, og at det at lovgive ud fra et sådant argument dermed er at favorisere én specifik religiøs tradition.

For det andet, at et abortforbud begrænser religionsudøvelsen for borgere og religiøse ledere, der ikke deler synspunktet. En religiøs tradition, der vægtlægger individets autonomi til at handle, som man selv finder det rigtigt i moralske beslutninger, vil fx ikke have mulighed for fuldt ud at udfolde dette princip, så længe der er abortforbud. Ligeledes vil en religiøs leder også blive

begrænset, når han eller hun skal rådgive om emner om reproduktion, da vedkommende ikke kan rådgive om ting, der er ulovlige¹.

PRO-LIFE ARGUMENTET IKKE KUN RELIGIØST BETINGET

Selvom argumentationen måske umiddelbart kan virke overbevisende, vil jeg alligevel hævde, at den indeholder flere problemer.

For det første er mange af argumenterne for, at der ved undfangelsen opstår et menneskeliv med værdi netop ikke religiøse, selvom den kristne tro selvfølgelig også er motiverende for mange af os. Således er argumentet for fosterets rettigheder ikke kun begrundet ud fra Salme 139,16 om, at Gud havde hvert eneste menneske for øje, mens det var foster, eller ud fra tanken om at ethvert menneske som skabt i Guds billede er uendeligt værdifuldt, selvom de er stærke teologiske argumenter for pro life-sagen.

Men vi argumenterer også for det, fordi det giver biologisk mening at tale om et menneskeligt liv fra undfangelsen, da der fra det tidspunkt er dannet et unikt og uerstatteligt fosteranlæg, der ikke vokser *til* et menneske, men *som* et menneske. Vi argumenterer med, at alle andre forsøg på at skelne mellem, hvornår der er og ikke er menneskeligt liv, eller hvornår der er værdifuldt og ikke-værdifuldt menneskeligt liv, virker vilkårlige og ofte enormt subjektive. Og vi argumenterer med 'equal rights'-argumentet² om, at det netop er ved at være menneske, at mennesket har rettigheder, og at disse rettigheder derfor også bør være gældende for alle mennesker, inklusive fosteret.

DEN NEUTRALE STAT OG POLITIK ER EN ILLUSION

For det andet kan argumentationen ses som udtryk for en tanke om, at staten kan og skal være neutral og føre en neutral, sekulær politik, hvor religion holdes ude af det offentlige rum, og bestemte religiøse livssyn ikke favoriseres.

Som det er blevet hævdet fra flere sider – bl.a. af den skotske, katolske filosof Alasdair MacIntyre – giver det imidlertid ikke mening at snakke om en neutral stat og neutral politik, da politik har med moral at gøre, og moral altid er begrundet i bestemte livssyn, uanset om disse er eksplicit formuleret eller ej.

I Danmark tænker vi det som en selvfølge, at alle borgere er lige meget værd og har ret til lige muligheder, men selv denne påstand er ikke neutral og hævdes ikke universelt af alle mennesker, men er netop en følge af, at et bestemt livs- og menneskesyn har været bærende i Danmark.

Det er således rigtigt, at det er udtryk for et bestemt syn på mennesket og livet, hvis man fra undfangelsen sikrer fosteret rettigheder til livet og indfører et abortforbud, og

at dette livs- og menneskesyn kan være religiøst begrundet. Men det er også udtryk for et bestemt syn på mennesket og livet, hvis man ikke sikrer fosteret disse rettigheder ved at undlade et abortforbud. Det giver ikke mening at hævde, at det er mere neutralt at være pro-choice end at være pro-life.

ÅNDSFRIHED GIVER RET TIL AT HÆVDE EN ABSOLUT SANDHED

For det tredje må man afklare, hvad religionsfriheden skal gøre godt for, og i den forbindelse kan det være relevant at inddrage begrebet *åndsfrihed*, der er blevet reetableret i en dansk sammenhæng indenfor de seneste år, og som hænger tæt sammen med religionsfrihed.

Åndsfriheden, og dermed religionsfriheden og friheden til at (undlade at) tale og handle efter sin samvittighed, er nemlig ikke udtryk for et relativistisk projekt om, at alt er lige godt, at du har din sandhed, og jeg har min sandhed, eller at ingen af os kan se hele sandheden, men er netop til for at sandheden må komme frem.

For Grundtvig – der normalt regnes som åndsfrihedens op-havsmand – var det afgørende, at mennesker ikke tvinges til at hævde noget, de ikke mener, da dette ender i hykleri. Men hvor (ånd)sfriheden er, der vil mennesker også være ærlige, og dermed også (forhåbentlig) give udtryk for, hvad de tror, og således kan man have en åben dialog³.

I forlængelse heraf hævdede højskolemanden Holger Kjær i efterkrigstiden, at åndsfriheden er afgørende, fordi der er mulighed for, at det er mindretallet og ikke flertallet,

der har ret, og derfor skal mindretallets synspunkter også komme frem⁴. Derfor er det også dybt problematisk og udtryk for manglende forståelse af åndsfrihed, når fx Mette Frederiksen hævder, at abort ikke kan diskuteres.

Er det rigtigt, som jeg hævder, at åndsfrihed og religionsfrihed hænger tæt sammen med spørgsmålet om sandhed, giver argumentationen for et abortforbud god mening – for så er modstanden mod abort ikke udtryk for en personlig religiøs præference, der ikke har noget med andre at gøre, men udtryk for et ønske om at være tro mod og drage konsekvenserne af noget, som vi er overbevist om er sandt: At alle mennesker, inklusive fosteret, har lige meget værdi og har ret til livet, netop fordi de er mennesker, og at dette er en sandhed, som alle mennesker er forpligtede på, uanset om de er enige eller ej. Ligesom vi hævder, at alle

[... det giver] ikke mening at snakke om en neutral stat og neutral politik, da politik har med moral at gøre, og moral altid er begrundet i bestemte livssyn, uanset om disse er eksplicit formuleret eller ej ...

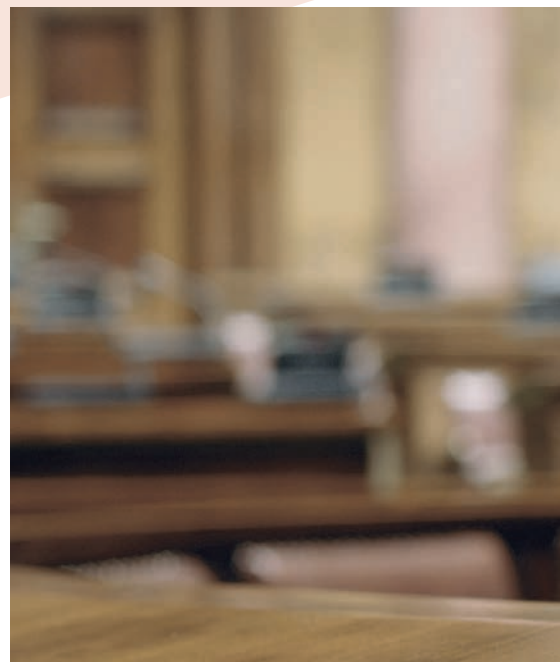

Foto: Wikimedia.

mennesker har lige meget værdi og ret til livet uafhængigt af deres etnicitet, selvom der er racister og nazister, der er uenige. En sandhed bliver ikke mindre sand, blot fordi den ikke erkendes og deles af alle.

ENHVER LOVGIVNING INDEBÆRER BEGRÆNSNINGER

For det fjerde er det helt rigtigt, at et abortforbud begrænser nogen bestemte handlinger og dermed også potentielt begrænser noget religionsudøvelse.

Men sådan er det imidlertid med al lovgivning. Man tvinges til at betale skat, selv hvis ens religion forbyder det. Det er forbudt at slå sine børn, selv hvis ens religion påbyder det. Man forbydes at dræbe eller udøve vold mod dem, man anser som vantro og kættere, selv hvis ens religion påbyder det. Lovgivning er altid begrænsende. Imidlertid er det også som pro-life'ere og tilhænger af abortforbud værd at være opmærksom på, hvordan man er begrænsende.

Carsten Hjorth Pedersen skelner i den forbindelse mellem to slags mindretal: Eksklusive og inklusive mindretal. Pro-life'ere kan ses som et eksklusivt mindretal, i den forstand, at vi ønsker et abortforbud, og det er således pr. definition ekskluderende, da det forbyder alle borgere både at foretage og få foretaget en abort,

... dybt problematisk og udtryk for manglende forståelse af åndsfrihed, når fx Mette Frederiksen hævder, at abort ikke kan diskuteres ...

uanset om det strider imod ens samvittighed eller ej. Pro-choicere kan imidlertid ses som inklusive i den forstand, at de går ind for at tillade abort, men samtidig (i hvert fald forhåbentlig) går ind for, at lægepersonale, kan blive fritaget for at foretage aborter, hvis det strider imod deres samvittighed. Selvom det umiddelbart kan virke skævt eller uretfærdigt, er det vigtigt for Pedersen at understrege, at alle, også den inklusive side, har en grænse for, hvor meget de kan rumme og tillade, men at denne grænse bare går forskellige steder⁵.

Lovgivning er altid begrænsende. Som pro life-side må vi, hvis et abortforbud en dag indføres, derfor være gode til at hævde åndsfriheden på en sådan måde, at vi ikke kriminaliserer bestemte ytringer om abort, men hævder retten til at tale for fri abort, også blandt religiøse ledere, og også selvom vi er dybt uenige – ligesom vi selv nu hævder retten til at tale imod det. |

NOTER

- ¹ Se fx www.journals.openedition.org/ideas/16604 for en udfoldelse af argumentationen
- ² Se www.rettentilliv.dk/info/argumenter-imod-abort/lige-ret-til-at-leve/
- ³ Se fx Åndsfriheds formand Ingrid Anks udfoldelse i www.grundtvigskforum.dk/viden/opfundet-aandsfrihed
- ⁴ www.kristeligt-dagblad.dk/ide-tanke/aandsfrihed-mere-end-retten-til-tale-og-tro
- ⁵ www.kristeligt-dagblad.dk/kronik/m%C3%A5der-v%C3%A6re-i-mindretal-p%C3%A5

Carsten Hjorth Pedersen, forfatter og lektor i pædagogik, holdt et veloplagt dobbelt-foredrag på Retten til Livs årsmøde i Skjern Bykirke.

Årsmødeforedrag (1. del) v. Carsten Hjorth Pedersen

Opdragelse, menneskeværd og menneskesyn i lyset af den fri abort

Referat v. Vibe Ryberg Holm, læge

DEN FORTSATTE SKABELSE

Provokeret abort er ikke bare et brud på det 5. bud, 'du må ikke slå ihjel'; det er mere grundlæggende et angreb på den fortsatte skabelse, som Gud gør i verden. Guds fortsatte skabelse viser sig konkret ved menneskefødsret. Derfor kan man ikke undre sig over, at et angreb på skabelsen også får følger for den fortsatte skabelse, som

børneopdragelsen er. Det er nemlig et af Guds meget vigtige redskaber til at opretholde verden. Gud opretholder ikke verden ved at smide bleer og omsorg ud af himlen, men ved at sætte forældre til at give disse ting. Det får en indvirkning, og det får konsekvenser længere hen ad vejen.

ØNSKEBØRN

Den første konsekvens ved den fri abort er, at det har understøttet tendensen til, at alle børn skal være ønske-

børn. Der er meget positivt at sige om det at være et ønskebarn. Men når det kommer til, at vi kun vil have ønskebørn, og de uønskede børn kan fravælges, er vi trådt ind over en rød linje. Den indstilling får konsekvenser for både forældre og børn. Det er derfor også en tendens, at børnene skal være særlige og unikke.

DE FRAVALGTE

De børn, der er her i dag, er dem, der ikke er blevet valgt fra. Det udgør et baggrundstæppe, som vi ikke tænker over. Valget, om man vil have det barn, man er på vej til at få, er kommet ind. Der er dog en kvalitativ forskel på, om man fravælger flere børn vha. prævention, inden de er undfanget, eller man fravælger dem, efter de er undfanget. I dag er de børn, der fødes, dem, der ikke blev valgt fra. Hvad gør det ved børnenes selvopfattelse? Der er en tavs viden

om, at der ville være tusindvis af flere børn. Hvad gør det ved en pige med Downs syndrom, at der ikke er særlig mange andre piger med Downs, for de er blevet fravalgt?

GRASSERENDE INDIVIDUALISME

Den provokerede abort skubber på individualismen, som i meget høj grad har påvirket børneopdragelsen. Individualismens dominans har skubbet hensynet til fællesskabet ud på et sidespor. Det er ulykkeligt for menneskene, når individet tillægges for stor vægt. For eksempel den selvfølgelighed, hvormed det forudsættes, at det alene er den gravide kvinde, der kan beslutte, om barnet skal aborteres. Børneopdragelsen har ændret sig voldsomt på den konto. Børn spørges fx langt mere, hvad de har lyst til. Forældre siger ikke mere: "du skal" – men børn internaliserer i stedet et: "jeg bør". Det betyder, at det

Alle børn, også dem der ikke er planlagte ønskebørn, skal bydes hjertelig velkommen. Det har vi en opgave i at sige og markere med hele vores attitude. Sige at vi aldrig kunne være kommet i tanke om at fravælge vores børn ...

ikke længere er forældrenes skyld, når noget går galt, men barnets egen. Det er tyngende at leve under. Den grasserende individualisme er en kannibal, der fortærer mennesker, og vi er nødt til bevidst at ændre på balanceforholdet.

FORÆLDREOPGAVEN

Hvordan ser den frie abort ud i lyset af forældreopgaven, hvis man er Pro Life? Alle børn, også dem der ikke er planlagte ønskebørn, skal bydes hjertelig velkommen. Det har vi en opgave i at sige og markere med hele vores attitude. Sige at vi aldrig kunne være kommet i tanke om at fravælge vores børn. Tale med vores unge om kærlighed, forelskelse, køn, sex, graviditet og den fri abort. Få sat det på dagsordenen og sikre, at der er andre gode forældre, der gør det. Det er helt naturligt og nødvendigt. |

Foto: pxhere.

Årsmødeforedrag (2. del) v. Carsten Hjorth Pedersen

Er der frihed til at være imod fri abort?

DEFINITION

Åndsfrihed i et samfund betyder, at enkeltpersoner og grupper har frihed til at have deres overbevisning i religiøse, etiske og ideologiske spørgsmål, udtrykke denne overbevisning, formidle den og handle i overensstemmelse med den. Åndsfriheden afgrænses af medmenneskets ret til samme frihed og indebærer en forpligtelse til at kæmpe for den andens ret.

ISLAM

Åndsfriheden er under pres fra mange sider i verden. Den islamiske ekstremisme og mange muslimer har sat den under pres. Ikke bare med terrororganisationer og Islamisk Stat, men også fordi det er virkelig langt fra Islams DNA at have synet for, at mindretallet skal have ret i et samfund. I mange muslimske samfund i dag er det forbudt at skifte religion. Der er ikke religionsfrihed, og derfor et eksempel på manglende åndsfrihed.

DEN PRINCIPIELLE SEKULARISME

Presset kommer også fra den principielle sekularisme. Der var fx en statsminister, der mente, at vi skulle have religionen ud af det offentlige rum, og man vil heller ikke have religiøse reklamer på busserne, fordi vi skal have religionen ud i det private og kirker, men ikke på markedspladsen. Dermed er der jo nogle, der ikke har taleret og ikke må komme frem. Det lægger pres på åndsfriheden.

DEN PRINCIPIELLE RELATIVISME

For det tredje kommer presset fra den principielle relativisme, som består i, at religionen kun må være

der, hvis der ikke er nogen, der siger, at de er sandheden nærmere end andre. Den principielle relativisme er også et angreb på åndsfriheden, for åndsfriheden forudsætter, at der er noget, der er sandt og noget andet, der ikke er det. Åndsfrihed er ikke relativisme. Det er jo netop, fordi enhver ikke bliver salig i sin tro, at vi skal have lov til at sige, hvad vi mener; også at nogle andre tager fejl. Derfor bliver den principielle relativisme også et anslag mod åndsfriheden.

ÅNDSFRIHED I PRAKSIS

Åndsfriheden har to bæresøjler eller praksisformer. For det første er du i din gode ret til at beslutte, at noget er sandt, og noget andet er falsk, og du har ret til at påvirke andre mennesker med dine synspunkter. Men du må ikke tvinge dem til en bestemt overbevisning, du må ikke anvende vold eller økonomiske repressalier for at lukke munden på de andre. Åndsfriheden giver fx ikke rum for

Den principielle relativisme er også et angreb på åndsfriheden, for åndsfriheden forudsætter, at der er noget, der er sandt og noget andet, der ikke er det ...

voldelige overfald på abortlæger.

Den anden praksisform handler om, at du skal tilkende dine religiøse og etiske modparter den samme frihed, som du selv har til at virke for deres synspunkter og overbevisning i det danske samfund. Det handler om, at selv om jeg er helt uenig med dem i spørgsmålet om den fri abort, så er de jo dog mennesker.

FRIHED FOR HOLDNINGER

Bertel Haarder har udtrykt det sådan: Munden fri, hånden bundet. Altså: der skal være en helt anden frihed for holdninger end for handlinger i vores samfund. Der er nogle ganske få ytringer, som er forbudte, fx injurier og opmuntring til racisme. Men ellers må man som grundregel sige: munden fri, hånden bundet.

Er der så plads til at være modstander af den fri abort i Danmark? Der er sat pres på den holdning. Det har vores statsminister gjort for ganske nylig, da hun prøvede at lukke hele debatten ned og sagde, at det er ufravigeligt, at den fri abort er kommet for at blive. Men når statsministeren og andre forsøger at lukke debatten ned, må vi være nogle andre, som åbner den. Vi skal ikke bare synes, det er synd for os, nej, så må vi jo råbe endnu højere.

ÅNDSFRIHED I TILFÆLDE AF ABORTFORBUD

Der skal være ordninger for mindretal. Af gode grunde kan man ikke i et samfund have både fri abort og abortforbud. Flertallet afgør, om der skal være fri abort eller ej. En mindretalsordning vil ikke kunne sikre, at der i et samfund med abortforbud blev oprettet private klinikker, hvor der alligevel var fri abort. Sikringen består derfor i, at mindretallet har lov til at ytre sig og argumentere for deres synspunkter. Selv om vi synes, det er ubehageligt, og at de tager fejl. Sådan er det i et åndsfrigt samfund: dem, vi mener taler usandt og løgnagtigt, skal også have lov til at komme til orde. For vi tror nemlig på, at sandheden altid er stærkest til sidst. Der bør være vide rammer for, at man udtaler sig - også med stærke virkemidler.

ÅNDSFRIHED VED FRI ABORT

I den nuværende situation med fri abort er modstanderne af den fri abort i mindretal. Det viser sig derved, at de, der ikke ønsker sig at få foretaget en abort, kan undlade sig at ønske det, og ved at man skal have ret til som

Desværre ser det ud til, at jo bredere en gruppering bliver, desto sværere har den ved at acceptere dem, der er meget smalle ...

sundhedspersonale ikke at medvirke til at gennemføre abortindgreb. Jeg mener ikke, at man også skal kræve, at man skal fritages for at betale den del af sin skat, som går til at holde de gynækologiske afdelinger kørende. Det er jo sådan, det er: nogle af mine skattekroneer går til at understøtte dette system, som jeg er imod. Men jeg har mulighed for at arbejde politisk på, at det bliver anderledes, og det må vi håbe, det med tiden bliver.

FORSKELLIG ÅNDSFRIHED

Der er derfor forskel på, hvordan åndsfrigheden ser ud for det ene og det andet mindretal. Det er på en måde lettere for dem, der mener at kunne favne bredt, at give frihed for det smalle, nemlig os, end dem, der favner smalt at give frihed for de brede. Det kan umiddelbart virke, som om de brede er mere åndsfrie end de smalle. Men sådan mener jeg ikke, det er. Ganske enkelt fordi enhver gruppering, også de brede, i sagens natur er nødt til at have en grænse for, hvad de kan stå inde for. Ubegrænset inklusion er en logisk umulighed. Desværre ser det ud til, at jo bredere en gruppering bliver, desto sværere har den ved at acceptere dem, der er meget smalle. I den situation, som vi er i nu, hvor vi er i mindretal, har vi en ret til at kæmpe for vores synspunkt uden at være flove over det. Alle mindretal, som agerer inden for straffeloven, er en berigelse for diversiteten i det danske samfund. Abortsagen er altså en af de sager, hvor det danske samfund testes på åndsfrigheden. Vi gør det danske samfund en tjeneste med det, vi står for, og vi tror på, at det er det rigtige, og derfor vil vi ønske hinanden fortsat god kamp. |

BILLEDKAVALKADE Årsmødet 2024

Fotos: Elin Donskov.

Kristoffer Dahl aflagde sin første formandsberetning, hvor han bl.a. fremlagde bestyrelsens strategi for de næste år.

De to ungdomsmedarbejdere, Kristina og Ingeborg, beretter om det voksende ungdomsarbejde, og hvordan de arbejder for at nå længere ud i ungdomsmiljøet, bl.a. via TikTok.

Brian Christensen fra Retten til Livs repræsentantskab styrede slagets gang under årsmødedelen, og grønne og røde sedler blev som noget nyt taget i brug i forbindelse med afstemninger.

Elin Donskov og Ketty Dahl stillede ikke op til genvalg i bestyrelsen, og de blev takket for en solid indsats i igennem mange år.

Margit Donslund blev nyvalgt til bestyrelsen. Hun underviser til daglig på erhvervsuddannelsen (EUD) på Struer Statsgymnasium og bor på Thyholm. Se bagsiden.

Isak Holm blev ligeledes nyvalgt til bestyrelsen. Han er til daglig sognepræst i ved Nørrelandskirken i Holstebro og fortæller i næste LIV, hvad han særligt brænder for i abortkampen.

Der blev handlet livligt ved bogbordet i pauserne, bl.a. Ketty Dahls bog fra 2024, Værdifuld – kampen for livet.

Forsamlingen på knap 100 mennesker lyttede efter frokosten til et par spændende oplæg ved Carsten Hjorth Pedersen (se foregående sider), efterfulgt af en livlig debat.

Forsamlingen fik en dugfrisk rapport fra de unges debat-arrangement aftenen før. Anna Leegaard og Mirjam Morthorst, der var de lokale hovedkræfter i planlægningen, kunne fortælle om en meget velbesøgt og vellykket aften. Se også side 14, 15.

Dagen blev rundet af med en refleksions- og forbønsgudstjeneste ved Skjern Bykirkes præst, Jens Lomborg.

"SKAL DE UFØDTE HA' BEN AT GÅ PÅ?"

UNGDOMSAFTEN PÅ KG* OM ABORT BLEV EN KÆMPE SUCCES. 80 UNGE MENNESKER MØDTE OP, LYTTEDE, STILLEDE SPØRGSMÅL OG TALTE LÆNGE SAMMEN OM ABORT.

AF UNGDOMSSEKRETÆR KRISTINA KRISTENSEN

Fredag aften den 15. marts havde Retten til Liv i samarbejde med tidligere og nuværende KG'ere, Anna Leergaard og Mirjam Morthorst, arrangeret en ungdomsaften med overskriften: "Skal de ufødte ha' ben at gå på?" 80 mennesker dukkede op. Det blev en superfin aften!

Ui lagde ud med 15 mega-pizzaer, hvorefter et lokalt band fik os i gang med at synge noget lovsang. Derefter gik Kristoffer Dahl på med et oplæg om "Evangeliet i abortkampen". Det blev der taget rigtig godt imod. Kristoffer kom ind på, hvor vigtigt næstekærligheden er i abortsamtalen. Abort er et enormt følsomt emne, og tilgivelse er for alle, ikke kun pro-lifere.

Kristoffer Dahl fortalte: "På grund af evangeliet, om at Gud bliver menneske, er alle mennesker værdifulde. Derfor er abortkampen relevant. På grund af evangeliet er der tilgivelse, når vi fejler i at se alle som værdifulde. På

grund af evangeliet er der håb, bl.a. for genoprettelse af det, som vi mennesker har ødelagt, også på længere sigt."

Efter et par lovsange mere, var det blevet min tur til at holde oplæg. Jeg havde valgt at kalde mit oplæg: "Min krop, mit valg - kvinders rettigheder er vigtige! Men hvad med de ufødte kvinder?"

OG JA, så har man en mulighed for at tale om dette, at retten over egen krop bliver begrænset, når et andet menneskes liv er på spil ...

E Å?

Det er nemlig vigtigt for mig at sige, at kvinders ret over deres egen krop ER enormt vigtig. Den overtrumfer bare ikke et andet menneskes ret til at leve. For hvad er det præcist, der giver os lige ret til at leve alle sammen? Er det levedygtighed? Selvbevidsthed? Hvis det er en af de her ting, udelukker det ikke kun ufødte, men også en masse andre mennesker, som lever i samfundet lige nu. Spædbørn er f.eks. ikke selvbevidste endnu og kan heller ikke overleve på egen hånd. Alligevel har de lige så meget ret til at leve som et voksent menneske.

Et af problemerne med "min krop, mit valg"-argumentet er, at hvis man skal være konsekvent, så giver det en kvinde ret til at få en abort helt frem til sekundet,

før hun føder. For fosteret er jo stadig inde i kvindens krop, og så må det vel stadig være hendes valg?

Så langt er der ikke mange pro-choicere, der er klar til at gå. De fleste mener, at der bør være en abortgrænse, selvom det går imod deres "min krop, mit valg"-argument. Og ja, så har man en mulighed for at tale om dette, at retten over egen krop bliver begrænset, når et andet menneskes liv er på spil.

Efter endnu et par lousange var der tid til debat. Spørgsmålene fra salen vrimlede ind på Annas mobil, og de var rigtig gode. Spørgsmål som: "Hvad med voldtægt?" og "Hvad mener I om kunstig befrugtning?" fyldte en del.

Efter debatten spillede vi kahoot med nogle quiz-spørgsmål om bl.a. Kristoffer, Ingeborg og mig.

Aftenen var en stor succes. Bagefter fik vi at vide, at abortsamtalerne fortsatte ved bordene, længe efter vi var taget af sted! |

**Det Kristne Gymnasium i Ringkøbing*

STOR INTERESSE FOR DE GODE ABORTARGUMENTER PÅ PÅSKELEJR-STAND

AF UNGDOMSSEKRETÆR INGEBORG HERMANN KRISTOFFERSEN

På HFS's påskelejr havde jeg æren af at være med i Retten til Livs stand. Her fik vi lov at tale med en masse gymnasieelever og studerende.

Ui oplevede stor interesse for Retten til Liv og samtalen om abort. Det gav anledning til refleksioner, gode spørgsmål og dybe samtaler. Et spørgsmål, der fyldte, handlede om argumenter. En del oplever at mangle de gode argumenter for den ufødtes ret til livet. Det gav anledning til samtaler om de gode argumenter, vi har på vores side. En gymnasieelev spurgte, hvordan man skal tage samtalen om abort med sine klassekammerater. Et godt spørgsmål der kan snakkes længe om. Det var et tema, der gik igen hos flere, og vi fik nogle gode snakke med en del af dem. Både om at tage hul på samtalen og om, hvordan vi taler kærligt med mennesker omkring os om et følsomt emne.

Tak til alle, der tog sig tid til at tale med os!

KLUMME

DET BRÆNDER JEG FOR

Af Margit Donslund, nyvalgt til Retten til Livs bestyrelse

"TILLYKKE! I har fået en dejlig søn med høj Apgar score*". Senere ... "Der er mistanke om, at jeres søn er mongol, men hvis I ønsker flere børn, kan I jo altid blive screenet og få en abort".

Sådan lød det, da vi for snart 27 år siden fik vores ældste søn. Vores nye, lille kernefamilie blev på et splitsekund til en del af et selektionssamfund, hvor vi frasorterer de såkaldt ikke egnede. Danmark har et af de mest omfattende fosterdiagnostiske programmer i verden, og ved at "takke nej dertil", blev vi en byrde for samfundet, og vores søns handicap var selvforskyldt.

Som underviser møder jeg ofte pressede elever, der ikke kan leve op til den perfektionskultur, vi som samfund har skabt.

Som 18-årig bliver man myndig og får stemmeret, men samtidig argumenterer flertallet af folketingets partier nu for, at unge på 15 selv bør kunne vælge en abort uden forældres viden. Børn kan aflive børn og stå alene tilbage med de frygtelige eftervirkninger. Jeg brænder for at være med til at få fremtidens unge til at gennemskue, hvordan de valg, de med samfundets velsignelse træffer, har store konsekvenser for dem selv. Kan vi virkelig, i et oplyst samfund, lukke øjnene for videnskabelige kendsgerninger og selv beslutte, hvornår det passer os, at liv er liv?

Jeg er taknemmelig for at komme i bestyrelsen for Retten til Liv og ser frem til det fremtidige arbejde. |

**En skala til at bestemme et barns tilstand umiddelbart efter fødslen.*

Jeg brænder for at være med til at få fremtidens unge til at gennemskue, hvordan de valg, de med samfundets velsignelse træffer, har store konsekvenser for dem selv ...

Privatfoto fra en tur til Rom.